

Fågelflickan

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Minna är 16 år och går i gymnasiet. Hon har många drömmar om vad hon vill bli: läkare, forskare, journalist eller kanske astronom. Tillsammans med sin kompis Lisa läser hon om bantning i en tidning. De tävlar om vem som först kan gå ner fem kilo. Lisa ger upp, men för Minna går det lätt. Det är början på Minnas förvandling. Hon vill bli Fågelflicka, lätt som en fågel, som kan flyga runt i världen. Hur lätt måste man bli för att kunna flyga?

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang. (SV åk 7–9)
- Olika definitioner av hälsa, samband mellan rörelse, kost och hälsa och sambandet mellan beroendeframkallande medel och ohälsa. (IDR åk 7–9)
- Kombinationer av bild, (ljud) och text i eget bildskapande. (BL åk 7–9)

FÖRMÅGOR SOM TRÄNAS

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Berättande texters budskap och uppbyggnad med miljö- och personbeskrivningar samt dialoger. (SV åk 7–9)
- Kommunikation för olika syften. Hur åsikter, intresse och argument kan uttryckas. (SV åk 7–9)
- Samtal om upplevelser av olika fysiska aktiviteter och träningsformer, kroppsuppfattning och självbild. (IDR åk 7–9)
- Framställning av berättande och informativa bilder, till exempel seriebilder och illustrationer till text. (BL åk 7–9)

FÖRMÅGOR SOM TRÄNAS

- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

FÖRE LÄSNINGEN

Innan eleverna börjar läsa boken, kan man prata om deras förväntningar och tankar kring den.

- Titta på omslaget och omslagsbilden. Vilka adjektiv passar till bilden? Är de positivt eller negativt laddade? Varför?
- Läs baksidestexten. Vad handlar boken om, tror du?

UNDER LÄSNINGEN

I elevmaterialet finns frågor till varje kapitel och frågorna med facit hittar du på sidan 3.

EFTER LÄSNINGEN

Här är några frågor att prata kring.

1. Tyckte du om boken? Ja: Vad är det som gör att du tyckte om den? Nej: Vad är det som gör att du inte tyckte om den?
2. Boken handlar om en hemsk sjukdom: anorexia. Hur yttrar sjukdomen sig hos Minna, bokens huvudperson?
3. Många unga människor drabbas av ätstörningar. Varför är det så, tror du? På sidan 7 i boken förklarar Minna varför hon agerar som hon gör. (Minna vill slippa allt. Slippa kroppen och skolan och alla krav.)
4. Minna och Lisa läste om bantning i en tidning. Många tidningar, bloggar och sajter handlar om utseende. Hur mycket påverkas man av det som står i olika medier?
5. Hur reagerar Minnas föräldrar? Hur tycker du att de borde ha reagerat? Vad borde de ha gjort? Kan man prata med någon som har en ätstörning och få den personen att ändra sig, tror du?
6. Hur reagerar Minnas klasskamrater? Hur skulle du ha gjort om en klasskamrat plötsligt blev väldigt smal och du förstod att hen hade problem?

FAKTA OM ÄTSTÖRNINGAR

På sajten 1177 Vårdguiden finns lättillgänglig information om olika typer av ätstörningar. [Klicka HÄR.](#)

Frågor till artikeln om ätstörningar

De här frågorna till artikeln kan eleverna prata kring i grupper om tre eller fyra. Uppgiften finns även i elevens material.

- Hur vet man att man har en ätstörning?
- Hur syns det att en person har en ätstörning?
- Vad står det i artikeln om hur man minskar risken för ätstörningar?
- Titta på listan med tecken på att man har en ätstörning. Vilka punkter stämmer med Minnas symptom?
- Vilka är symptomen på anorexi, bulimi, hetsätning och ortorexi?
- Vilken är den vanligaste formen av ätstörning?
- Det finns olika anledningar till att man får ätstörningar. Vad säger artikeln om ...
 - personliga egenskaper?
 - ärftliga faktorer?
 - miljö och omgivning?
 - bantning?
- Hur ska man göra när någon är drabbad av en ätstörning? Vilka råd ger artikeln?

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Här är frågorna på texten med förslag till svar.

Kapitel 1

1. Vad får vi veta om Minna i början av kapitlet?
Minna är sexton år och går i gymnasiet. Hon har många drömmar.
2. Vilka yrken drömmer Minna om?
Hon vill bli läkare, forskare, journalist eller astronom.
3. Vad gör en astronom?
En astronom studerar stjärnor och planeter.
4. Hur känner Minna sig?
Hon vill försvinna, slippa allt, kroppen, skolan och alla krav.
5. Varför är Minna ensam?
Hon orkar inte träffa någon. Hon känner sig ständigt trött.
6. Vad är en Fågelflicka?
Det är någon som nästan inte väger något, men ändå kan leva och flyga.
7. Minna har förändrats väldigt mycket. Hurdan var hon tidigare?
Tidigare tyckte Minna om sin kropp. Hon var stark och sprang snabbt. Hon kunde hoppa både högt och långt. Hon skrattade ofta och åt och drack utan att vara rädd.
8. Vad tror du att Minna menar när hon säger "Nu är varje tugga en kamp"?
Eget svar.
9. Hur började Minnas problem?
Hennes kompis Lisa och hon läste om bantning i en tidning. De tävlade om vem som först kunde gå ner fem kilo. Minna gick snabbt ner fem kilo och fortsatte sedan att gå ner i vikt.

Kapitel 2

10. Vad får vi veta om Minna och hennes familj?
Minna bor med sin mamma, pappa och lillebror Tom i en liten stad.
11. Varje kväll berättar Minna en saga för Tom. Hon berättar sin egen saga, sagan om Fågelflickan. Vad handlar sagan om?
Den handlar om Fågelflickan som nästan har slutat äta helt. Hon vill bli så lätt att hon kan flyga.
12. När Minna går nerför trappan och in i vardagsrummet sitter mamma och pappa framför teven med te och smörgåsar. Varför är deras ögon rädda när de ser på Minna?
Föräldrarnas ögon är rädda för att de inte vet vad de ska göra eller säga.

13. Minna somnar, men vaknar efter någon timme av att föräldrarna grälar. Vad säger mamma? Och pappa?
Mamma säger att Minna bara blir smalare och att det börjar bli farligt. Hon tycker att de måste göra något. Pappa säger att det säkert går över. Många flickor bantar, men sedan slutar de och blir som vanligt igen.
14. Mamma säger att de ska ta med Minna till BUP. Vet du vad BUP är för något?
BUP = Barn- och ungdomspsykiatri, en läkarmottagning för barn och ungdomar med psykiska problem.

Kapitel 3

15. Minna vaknar klockan sex av väckarklockan. Varför gör hon det?
Hon sticker ut och springer, minst en timme varje dag.
16. När Minna kommer hem äter hon frukost. Vad består den av?
En kopp te och två rostade brödsvisor med gurka på. Inget smör och ingen ost.
17. Vad händer på skolbussen?
De andra i klassen viskar om henne. De kallar henne benrangel och anorexioffer.
18. På mattelektionen inträffar något dramatiskt. Vad då?
Minna börjar plötsligt blöda näsblod. Hon rusar ut på toaletten och lägger sig på golvet. Allt snurrar.

Kapitel 4

19. Minna somnar i Toms säng. När han kommer in i rummet börjar han skrika. Varför gör han det?
Minna blöder näsblod igen.
20. Hur reagerar Minna under middagen?
Det är spagetti och köttfärsås till middag och det var tidigare Minnas favoritmat men nu kan hon inte äta den. Hon tycker att maten är farlig.
21. Tom vill inte heller äta något. Varför inte?
Han ska bli Fågelpojke och bara äta guldäpplen.
22. Varför blir Tom arg på Minna?
Tom blir arg för att Minna säger att Fågelflickan bara är en saga och inte på riktigt.
23. Nu funderar Minna på att börja äta. Varför gör hon det?
Hon är rädd att Tom ska härma henne och sluta äta och då kanske han dör, precis som hon kommer att göra om hon inte äter.

Kapitel 5

24. I det här kapitlet händer något som förändrar situationen. Vad händer?
Minna sticker ut och springer som vanligt, men efter det blir hon så svag och yr att hon inte orkar gå till skolan. Hennes mamma säger att hon måste gå till en läkare.
25. När Tom kommer hem från skolan, har han en lapp med sig. Vad står det på lappen?
Det står att han har slagits med en kille i klassen.

26. Varför slogs Tom med killen i klassen?
För att killen skrattade åt Tom när han sa att man blir en fågel om man slutar äta.
27. Minna lyckas äta fyra köttbullar och en potatis. Hur kan det komma sig att hon äter, tror du?
Eget svar.
28. Läs beskrivningen av Minnas dröm på sidorna 42 och 43. Hur tolkar du drömmen? Vad betyder den, tror du?
Eget svar.

Kapitel 6

29. Minna har ramlat ihop och ligger på golvet och tittar på rymdens stjärnor. Vad tänker hon?
Minna tänker att hon inte vill till rymden. Hon vill orka leva på jorden och hon vill vara glad.
30. Vad tänker Minna när hela familjen sitter i väntrummet hos läkaren?
Hon är rädd, rädd för att tvingas äta en massa mat och bli tjock.
31. Minna tänker på sin dröm när hela familjen var fåglar och flög över hela världen. Hon tänker att hon kanske inte måste fly, inte måste flyga. Varför tänker hon så, tror du?
Eget svar.

Kapitel 7

32. Hos läkaren berättar mamma om Minnas förändring. Hon nämner fyra saker. Vilka?
Minna slutade plötsligt äta. Hon är ofta ute och springer. Hon har gått ner väldigt mycket i vikt. Hon är ensam och träffar aldrig någon.
33. Läkaren ställer tre frågor till Minna. Vad frågar han?
Han frågar om hon ofta är väldigt trött, om hon fryser mycket och om hon blir orolig när hon tänker på mat.
34. Läkaren säger att Minna är väldigt smal nu. Vad händer om hon går ner mer i vikt?
Om hon går ner mer i vikt måste hon kanske läggas in på sjukhus.

Kapitel 7

35. Minna får en läxa av läkaren. Vad ska hon göra?
Hon ska äta en sak varje dag som hon är rädd för.
36. Besöket hos läkaren blir en vändpunkt för Minna. Nämn tre saker som är positiva.
Exempel: Minna tar en tugga av pappas bullar. Hon springer inte lika långt varje morgon. Hjärtat gör inte så ont längre. Hon sover mer. Hennes drömmar är ljusare.
37. Minna vill bli frisk, men det är svårt. Det är en sak som gör att hon bestämmer sig för att kämpa.
Vad är det?
Hon tänker på Tom. Hon vill inte att han också ska drabbas och bli en Fågelpojke.

38. Ytterligare en positiv sak händer. Vad då?

Minnas före detta kompis Lisa ringer på. Hon vill kolla hur Minna mår efter det att hon blödde näsblod.

Kapitel 8

39. "Jag sprang inte i morse", säger Minna till läkaren. Varför gjorde hon inte det?

Hon blev arg och tänkte att hon inte hade lust att vara sjuk längre.

40. Läkaren tvingar Minna att säga namnet på sin sjukdom. Varför är det viktigt, tror du?

Eget svar.

41. Minna får en ny läxa av läkaren. Vad ska hon göra?

Hon ska berätta klart sagan om Fågelflickan för Tom och sedan ska hon aldrig mer prata om Fågelflickan.

42. Minna ber Lisa att följa med henne till skolmatsalen när det är lunch. Vad vill hon att Lisa ska göra? Varför?

Hon vill att Lisa ska berätta sina dåliga historier. Då kanske Minna inte tänker så mycket på maten.

43. Vad hände med Fågelflickan?

Hon började längta hem. Hon var hungrig och ville äta något annat än guldfrukt. Hon var bara människa, egentligen.